

РІЗДВО ТА БОГОЯВЛЕННЯ ГНІХ ВЕЛИКЕ ПОВЕЧІР'Я З ЛИТИЄЮ

*Велике Повечір'я з Литією правимо в навечір'я Різдва і Богоявлення, згідно з уставом. У цих випадках на початку є каджсення, як на Вечірні з Литією: Царські Врата відчинені, ієрей вдягнений у світливий епітрахиль. Після каджсення ієрей починає відправу; Царські Врата зачинені від **Прийдіте, поклонімся...** аж до літийних стихир. Ієрей стоїть біля вівтаря.*

Ієрей: Благословенний Бог наш завжди, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь. Слава тобі, Боже наш, слава тобі.

Царю небесний, утішителю, Душе істини,* що всюди єси і все наповняєш,* скарбе дібр і життя подателю,* прийди і вселися в нас,* і очисти нас від усякої скверни,* і спаси, благай, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас;* Господи, очисти гріхи наші;* Владико, прости беззаконня наші;* Святий, посіти і зціли немочі наші імені твого ради.

Господи, помилуй. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що єси на небесах,* нехай святиться ім'я твоє,* нехай прийде царство твоє,* нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі.* Хліб наш наущний дай нам сьогодні;* і прости нам провини наші,* як і ми прощаємо винуватцям нашим;* і не введи нас у спокусу,* але визволи нас від лукавого.

Ієрей: Бо твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і
Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь. Господи, помилуй. (12x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь.

ЧАСТИНА I

Прийдіте, поклонімся* Цареві нашему – Богу.

Прийдіте, поклонімся* Христові, Цареві нашему – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім* до самого Господа Ісуса
Христа – Царя і Бога нашого.

Псалом 90

Ти, що живеш під Всешишнього покровом,* що у
Всесильного тіні пробуваєш!

Скажи до Господа: Мій захист і моя твердине,* мій Боже,
на котрого покладаюсь.

Він бо спасе тебе від сітки птахолова,* і від погибельного
моря.

Він тебе покриє крилами своїми, і ти втечеш під його
крила;* щит і забороло – його вірність.

Ти не злякаєшся ні страху вночі,* ані стріли, що вдень
літає.

Ані чуми, що в пітьмі бродить,* ані зарази, що нищить
опівдні.

Нехай і тисяча впаде біля тебе, і десять тисяч праворуч від
тебе,* – до тебе не підійде.

Ти лиш очима споглянеш* – і кару грішників побачиш.

Бо Господь – твоє прибіжище,* Всешишній – твій захист.

Ніяке лихо до тебе не приступить,* ніяка кара не підійде
близько намету твого.

Бо ангелам своїм він повелить про тебе,* щоб берегли тебе
на всіх твоїх дорогах.

І на руках тебе носитимуть,* щоб не спіткнулася нога твоя
об камінь.

На гада й змія будеш наступати,* розтопчеш лева й дракона.

Тому, що він виявив свою любов до мене, я його врятую,* я вивищу його, бо він знає моє ім'я.

Візве до мене, і я озвусь до нього;* я буду з ним у скруті, я його визволю і його прославлю.

Довгим віком його насичу* і явлю йому моє спасіння.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові:
І нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя: Слава тобі, Боже! (3x)
Господи, помилуй. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь.

Іерей залишає святилище, обходячи навколо престолу, виходить через північні двері та, ставши перед Царськими Вратами, співає наступне, чергуючи з людьми:

З Нами Бог!

Іерей: З нами Бог, розумійте народи, і покоряйтесь, бо з нами Бог.

Люди: З нами Бог, розумійте народи, і покоряйтесь, бо з нами Бог.

Іерей: З нами Бог, розумійте народи.

Люди: І покоряйтесь, бо з нами Бог.

Іерей: Почуйте всі аж до краю землі: Бо з нами Бог.

Люди співають за кожним разом: З нами Бог, розумійте народи, і покоряйтесь, бо з нами Бог.

Могутні, покоряйтесь: Бо з нами Бог.

Задумуйте задуми, та вони не впадуться: Бо з нами Бог.

Давайте накази, та вони не здійсняться: Бо з нами Бог.

Господа сил – його шануйте як святого: Бо з нами Бог.

Його ви маєте боятися, перед ним маєте тримтіти: Бо з нами Бог.

Він – камінь спотикання і скеля падіння: Бо з нами Бог.

Надіятися буду на Господа, і він спасе мене: Бо з нами Бог.

Ось сам я і діти, що їх дав мені Господь: Бо з нами Бог.

Народ, що в пітьмі ходить, побачив світло велике: Бо з нами Бог.

Над тими, що живуть у смертній тіні, світло засяяло: Бо з нами Бог.

Бо хлоп'ятко нам народилося, сина нам дано: Бо з нами Бог.

Влада на плечах у нього: Бо з нами Бог.

І дадуть йому ім'я: Чудесний порадник: Бо з нами Бог.

Сильний Бог, Отець довічний, Князь миру: Бо з нами Бог.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові: Бо з нами Бог.

І нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь. Бо з нами Бог.

Іерей: З нами Бог, розумійте народи, і покоряйтесь, бо з нами Бог.

Люди: З нами Бог, розумійте народи, і покоряйтесь, бо з нами Бог.

Іерей: З нами Бог, розумійте народи.

Люди: І покоряйтесь, бо з нами Бог.

I відразу люди співають:

День проживши, дякую тобі, Господи.* Подай мені, молю,
Спасе,* вечір із ніччю без гріха, і спаси мене.

Слава:

День проживши, прославляю тебе, Владико.* Подай мені,
молю Спасе,* вечір із ніччю без спокуси, і спаси мене.

I нині:

День проживши, в піснях славлю тебе, Святий.* Подай
мені, молю, Спасе,* вечір із ніччю без підступу, і спаси мене.

Безтілесне єство херувимське невмовкаючими піснями тебе прославляє.* Шестикрилі серафими неперестанними голосами тебе славлять.* Ангелів усе воїнство трисвятими піснями тебе вихваляє.* Бо ти, бувши Отцем, існуєш раніш усього* і маєш співбеззначального твого Сина й носиш рівночесного Духа життя,* Тройцю являючи неподільну.

Пресвята Діво, Мати Божа,* Слова очевидці й слуги, та пророків і мучеників собори, що маєте життя безсмертне!* За всіх широко моліться, бо всі ми в бідах,* щоб визволившись з облуди лукавого, співали ми пісню ангельську:*

Святий, святий, святий, трисвятий Господи,* помилуй і спаси нас. Амінь.

Символ Віри

Вірую в єдиного Бога Отця, вседержителя,* творця неба і землі, і всього видимого і невидимого.

І в єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого,* єдинородного, від Отця родженого перед усіма віками.

Світло від Світла, Бога істинного від Бога істинного,* родженого, несотореного, єдиносущного з Отцем, що через нього все сталося.

Він задля нас людей і нашого ради спасіння зійшов із небес,* і воплотився з Духа Святого і Марії Діви, і став чоловіком.

І був розп'ятий за нас за Понтія Пилата,* і страждав, і був похований.

І воскрес у третій день, згідно з Писанням.* І вознісся на небо, і сидить праворуч Отця.

І вдруге прийде зі славою судити живих і мертвих,* а його царству не буде кінця.

І в Духа Святого, Господа животворного,* що від Отця ісходить; Що з Отцем і Сином рівнопоклоняємий і рівнославимий,* що говорив через пророків.

В єдину, святу, соборну й апостольську Церкву.

Ісповідую одне хрещення на відпущення гріхів.

Очікую воскресіння мертвих:^{*} і життя майбутнього віку.
Амінь.

Далі люди відразу співають:

Пресвята Владичице Богородице,^{*} моли Бога за нас грішних.

Усі небесні сили святих Ангелів і Архангелів,^{*} моліть Бога за нас грішних.

Святий Іване, пророче і предтече, і хрестителю Господа нашого Ісуса Христа,^{*} моли Бога за нас грішних.

Святі славні Апостоли, Пророки й Мученики та всі Святі,^{*} моліть Бога за нас грішних.

Преподобні й богоносні отці наші Антонію і Теодосію та інші чудотворці Печерські,^{*} моліть Бога за нас грішних.

Непереможна й незламна, і божественна сило чесного й животворного Хреста,^{*} не покинь нас грішних.

Боже, милостивий будь нам, грішним.

Боже, очисти гріхи наші і помилуй нас.

***

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,^{*} і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас;^{*} Господи, очисти гріхи наші;^{*} Владико, прости беззаконня наші;^{*} Святий, посіти і зціли немочі наші імени твого ради.

Господи, помилуй. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,^{*} і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що еси на небесах,^{*} нехай святиться ім'я твоє,^{*} нехай прийде царство твоє,^{*} нехай буде воля твоя, як на небі,

так і на землі.* Хліб наш насущний дай нам сьогодні;* і прости нам провини наші,* як і ми прощаємо винуватцям нашим;* і не введи нас у спокусу,* але визволи нас від лукавого.

Ієрей: Бо твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Коли святкуємо свято Різдва, тоді беремо наступний тропар:

Тропар (Глас 4): Різдво твоє, Христе Боже наш,* засвітило світло світові розуміння.* В ньому бо ті, що звіздам служили,* від звізди навчилися поклонятися Тобі, Сонцю Правди,* і Тебе видіти з висоти схода.* Господи – слава тобі!

C/A   T   B

ff Pi - здво   Тво - с, Хри - сте   Бо - же   наш
ff Pi - здво   Тво - с, Хри - сте   Бо - же   наш

за - сві - ти - ло   сві - тло   сві - то - ві   ро - зу - мін - ня
 за - сві - ти - ло   сві - тло   сві - то - ві   ро - зу - мін - ня
 в ньо му бо ті, що зві - здам су - жи - ли, від зві - зди на - вчи - ли - ся
 в ньо му бо ті, що зві - здам су - жи - ли, від зві - зди на - вчи - ли - ся

Ко - ли в Йор - да - ні хри - стив - ся Ти Гос - по - ди,
 Тро - ги - не з'я - ви - лось по - кло - нін - на;
 го - лос От - ця свід - чив про Те - бе,
 на - зи - ва - ю - чи Те - бе у - люб - ле - ним Си - ном,
 Дух же у ви - гля - ді го - лу - ба
 по - твер - джу - вав ці сло - ва.
 Гос - по - ди, що з'я - вив - ся і світ про - сві - тив, слава То - бі!

Господи помилуй. (40x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Чеснішу від херувимів і незрівняно славнішу від серафимів,* що без зотління Бога Слово породила,* сущу Богородицю, тебе величаємо.

Іменем Господнім благослови, отче!

Ісерей: Молитвами святих отців наших, Господи Ісусе Христе, Боже наш, помилуй нас.

Люди: Амінь.

Далі ієрей залишає святилище, обходячи навколо престолу, виходить через північні двері та, ставши перед Царськими Вратами, співає наступну молитву Св. Василія Великого. Після молитви ієрей повертається до святилища та сідає перед престолом.

Господи, Господи! Ти охоронив нас від усякої напасти, що приходить удень, охорони нас і від усякої злой пригоди вночі. Прийми жертву вечірню, підношення рук наших. І сподоби нас у нічну пору без гріха прожити, без спокуси від злого, і визволь нас від усякої тривоги і страху, що від диявола до нас приходить. Подай душам нашим покаяння і думкам нашим острах перед іспитом на страшнім і праведнім суді твоїм. Прикуй до страху перед тобою плоть нашу і приборкай тілесні члени наші, щоб і під час сну ми в спокої просвіщалися, роздумуючи про заповіді твої. Віддали від нас усякі помисли неподобні, і пристрасть згубну. Підведи нас на час молитви, щоб ми зміцнилисісь вірою і поступали у заповідях твоїх, благоволінням і милосердям Єдинородного Сина твого, що з ним ти благословенний з пресвятым і милосердним і животворним твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

ЧАСТИНА II

Прийдіте, поклонімся* Цареві нашему – Богу.
 Прийдіте, поклонімся* Христові, Цареві нашему – Богу.
 Прийдіте, поклонімся і припадім* до самого Господа Ісуса Христа – Царя і Бога нашого.

Псалом 50

Помилуй мене, Боже, по великій милості Твоїй,* і по множеству щедрот Твоїх очисти беззаконня мое.

Найпаче обмий мене з беззаконня мого* і від гріха мого очисти мене.

Бо беззаконня мое я знаю* і гріх мій є завжди передо мною.

Проти Тебе єдиного я згрішив* і перед Тобою зло вчинив,* то і правий Ти в словах Твоїх і переможеш, коли будеш судити.

Це бо в беззаконнях я зачатий* і в гріхах родила мене мати моя.

Це бо істину полюбив єси,* невідоме й таємне мудrosti Своєї явив Ти мені.

Окропи мене іссопом, і очищуся,* обмий мене, і стану біліший від снігу.

Дай мені почуті радість і веселість,* зрадіють кості сокрушені.

Відверни лице Твоє від гріхів моїх* і всі беззаконня мої очисти.

Серце чисте утвори в мені, Боже,* і духа правого обнови в нутрі моєму.

Не відкинь мене від лиця Твого* і Духа Твого Святого не відйми від мене.

Вкажу беззаконним дороги Твої,* і нечестиві до Тебе навернуться.

Ізбав мене від вини крові, Боже, Боже спасення мого,* і язик мій радісно прославить справедливість Твою.

Господи, губи мої відкрий,* і уста мої сповістять хвалу Твою.

Бо якби Ти жертви захотів, дав би я,* та всепалення не міле Тобі.

Жертва Богові – дух сокрушенний,* серцем сокрушенним і смиренним Бог не погордить.

Ущаслив, Господи, благоволінням Твоїм Сіон* і нехай здвигнуться стіни єрусалимські.

Тоді уподобаєш собі жертву правди, приношення і всепалення,* тоді положать на вівтар Твій тельців.

Наступну молитву можна опустити.

Далі іерей залишає святилище, обходячи навколо престолу, виходить через північні двері та, ставши перед Царськими Вратами, читає молитву Манасії. Після молитви іерей повертається до святилища та стає перед престолом.

***

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний,
помилуй нас. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас;* Господи, очисти гріхи
наші;* Владико, прости беззаконня наші;* Святий, посіти і
зціли немочі наші імені твого ради.

Господи, помилуй. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас,
і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що єси на небесах,* нехай святиться ім'я твоє,*
нехай прийде царство твоє,* нехай буде воля твоя, як на небі,
так і на землі.* Хліб наш насущний дай нам сьогодні;* і
прости нам провини наші,* як і ми прощаємо винуватцям
нашим;* і не введи нас у спокусу,* але визволи нас від
лукавого.

Ієрей: Бо твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і
Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

*Коли святкуємо свято Різдва, тоді беремо наступний
кондак:*

Кондак Різдва (Глас 3): Діва днес преістотного родить,* і
земля вертеп неприступному приносить,* Ангели з пастирями
славословлять,* а волхви зо звіздою подорожують,* нас бо
ради родилося дитя мале, предвічний Бог.

Далі ієрей залишає святилище, обходячи навколо престолу, виходить через північні двері та, ставши перед Царськими Вратами, читає наступну молитву. Після молитви ієрей повертається до святилища та стає перед престолом.

Владико, Боже, Отче вседержителю, Господи Сину єдинородний, Ісусе Христе і Святий Душа! Єдина Божество і єдина сило: Помилуй мене грішного і, якими задумами знаєш, спаси мене недостойного слугу твого, бо ти благословенний на віки вічні. Амінь.

Після молитви ієрей вдягається в світлі ризи і стає перед престолом.

ЧАСТИНА III

Прийдіте, поклонімся* Цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся* Христові, Цареві нашому – Богу.

Прийдіте, поклонімся і припадім* до самого Господа Ісуса Христа – Царя і Бога нашого.

I відразу беремо наступне:

Мале Славословіє

Слава во вишніх Богу, і на землі мир,* в людях благовоління.

Хвалимо Тебе, благословимо Тебе, кланяємося Тобі,* славословимо Тебе. Благодаримо Тебе ради великої твоєї слави.

Господи, Царю небесний. Боже, Отче вседержителю.* Господи, Сину єдинородний, Ісусе Христе, і Святий Душа.

Господи Боже, Агнче Божий, Сину Отця,* що береш гріхи світу, помилуй нас.

Ти, що береш гріхи світу,* прийми нашу молитву.

Ти, що сидиш по правиці Отця,* помилуй нас.

Бо Ти один лише святий, Ти єдиний Господь, Ісус Христос,* на славу Бога Отця. Амінь.

Щодня буду тебе благословити* і хвалити ім'я твоє на віки вічні.

Господи, ти був нам пристановищем* по всі роди.

Молюсь: Господи, змилуйся надо мною,* вилікуй мою душу, бо гріх мій – перед тобою.

Господи, до тебе я прибігаю,* навчи мене творити твою волю, бо ти Бог мій.

Бо в тебе є джерело життя,* у твоїм свіtlі побачимо світло.

Добавляй ласку тим,* що визнають тебе.

Сподоби, Господи, сьогодні* без гріха зберегтися нам.

Благословенний ти, Господи, Боже отців наших,* і хвальне, і прославлене ім'я Твоє навіки. Амінь.

Нехай буде, Господи, милість твоя на нас,* бо ми надіємось на Тебе.

Благословенний ти, Господи,* навчи мене установ твоїх.

Благословенний ти, Владико,* врозуми мене установами твоїми.

Благословен ти, Святий,* просвіти мене установами твоїми.

Господи, милість твоя повіки,* не покидай діло рук твоїх.

Тобі належить хвала,* тобі належить пісня.

Тобі належить слава: * Отцю, і Сину, і Святому Духові.

Нині і повсякчас,* і навіки вічні. Амінь.

Литія

Іерей, одягнений у фелон, відчинивши царські врата, робить каджження за уставом і йде у притвор з хрестом у руці. Люди в цей час співають литійні стихири.

Коли святкуємо свято Різдва, тоді беремо наступні стихири:

Болгарський (Глас 1): Небо і земля по слову пророка нехай сьогодні возвеселяться,* ангели і люди нехай духовно торжествують,* бо Бог у тілі з'явився тим,* що в тіні й темряви пробували.* Народився від Діви, вертеп і ясла прийняли Його; * пастирі чудо проповідають,* волхви зі сходу до Вифлеєму дари приносять,* а ми хвалу недостойними устами, як ангели принесім Йому.* Слава во вишних Богу і на

землі мир.* Прийшов бо очікуваний народів, і спас нас від неволі ворожої.

Небо і земля нині з'єдналися,* коли Христос народився;* нині Бог прийшов на землю, людина ж на небо вийшла;* нині, задля чоловіколюб'я, з природи невидимий, став видимий тілом.* Тому і ми прославляємо, кличуучи:/* Слава Богохресту на висотах, і на землі мир,* що його дарував нам Твій прихід.* Спасе наш, – слава тобі!

Бачивши Ісус, як через гріх зотліла в людині Божа подоба,* прихилив небеса і зійшов, та незмінно поселився в дівочому лоні,* щоб у нім обновити упалого Адама, який кличе до тебе:/* Слава твоїй появлі, Спасителю мій і Боже!

Слава і нині (Глас 6): Веселяться ангели на небесах* і радуються люди сьогодні,* святкує же і все створіння народження у Вифлеємі Спаса Господа.* Бо скінчилася, ідольська облуда,* а Христос царствує навіки.

Bass - I
Не - бо і земля по сло - ву про-ро- ка

Bass - II
не-хай сьо-го - дні во-зве-се - ля - ться!

Alto/Bass III
А - нгэ-ли і лю - ди не - хай ду - хо - вно то - рже - ству -

Коли люди закінчать співати літні стихири, ієрей голосно співає наступну молитву:

Спаси, Боже, людей твоїх, і благослови спадкоємство твоє; навідайся до світу твого ласкою своєю і милосердям. Підійми знамено християн і пошли нам твоє багате милосердя – молитвами пречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії; силою чесного і животворного Хреста; заступництвом святих небесних сил безтілесних; святого і славного пророка, предтечі і хрестителя Івана; святих, славних і всехвальних Апостолів; святих отців наших і вселенських великих учителів і святителів: Василія Великого, Григорія Богослова й Івана Золотоустого, Атанасія і Кирила; святого отця нашого Миколая, Мирлікійського чудотворця; святих слов'янських апостолів Кирила і Методія; святого благовірного й рівноапостольного великого князя Володимира; святого священомученика Йосафата; святих, славних і переможних мучеників; преподобних і богоносних отців наших Антонія і Теодосія Печерських та інших преподобних і богоносних отців наших; святих і праведних богоотців Йоакима й Анни, і святого (*ім'я, якого є храм*), і всіх Святих, молимо тебе, многомилостивий Господи, вислухай нас грішних, що молимось тобі, і помилуй нас.

Люди: Господи помилуй (12x), або можна співати “Бог предвічний”:

*Бог предвічний народився.
2. Прийшов днесь із небес.
Щоб спасти люд свій ввесь.
І утішився.*

Ієрей: Ще молимось за святішого вселенського Архиєрея нашого (*ім'я*), Папу Римського, і за блаженнішого Патріарха нашого Кир (*ім'я*), і за Преосвященнішого Митрополита нашого (*ім'я*), і за боголюбивого Єпископа нашого Кир (*ім'я*), за отців наших духовних і за всю во Христі братію нашу, і за всяку душу християнську, скрботну й утиснену, що потребує милости й допомоги Божої; за опіку над містом (*або селом*) цим і тими, що живуть у ньому, за мир і благоустроєність

усього світу; за добробут святих Божих Церков; за спасіння і допомогу отцям і братам нашим, що пильно і зо страхом Божим трудяться і служать; за відсутніх і тих, що в дорозі; за зцілення тих, що в немочах лежать; за упокоєння, полегшення, блаженну пам'ять і відпущення гріхів усім православним отцям і братам нашим, що раніш спочили і тут та повсюди поховані; за визволення полонених і за братів наших на служіння, і за всіх, що служать і слугували у святім храмі цім, промовмо всі.

Люди: Киріє елейсон (12x), або можна співати “Бог предвічний”:

Слава Богу! Заспіваймо,
2. Честь Сину Божому
І Пану нашему
Поклін віддаймо.

Ієрей: Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, надіє всіх людей на землі і тих, що далеко на морі та в повітрі; будь, Владико, ласкавий нам у гріхах наших, і помилуй нас. Милостивий бо і чоловіколюбний Бог еси, і тобі славу віддаємо: Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині і повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Ієрей: Мир всім.

Люди: І духові твоєму.

Ієрей: Голови ваші перед Господом схиліть.

Люди: Тобі, Господи.

Ієрей: Владико многомилостивий, Господи Ісусе Христе, Боже наш! Молитвами пречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії, і святого (*ім'я, якого є храм*), і всіх святих, – приемну вчини молитву нашу, даруй нам прощення гріхів наших, покрий нас ласкою своєю, віджени від нас усякого

ворога й супротивника. Втихомир наше життя, Господи, помилуй нас і світ твій, і спаси душі наші, як благий і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

Іерей іде до тетрапода, а люди в той час співають (або читають) стихири на стиховні:

Стихири на стиховні

Коли святкуємо свято Різдва, тоді беремо наступні стихири:

(Глас 2): Величне і преславне чудо сьогодні здійснюється:^{*} Діва народжує, її ж лоно не зотліває,^{*} Слово приймає тіло^{*} і від Отця не відокремлюється.^{*} Ангели з пастирями славлять і ми з ними співаємо:^{*} Слава на висотах Богові, і на землі мир!

Стих: Із себе перед зірницею породив я тебе^{*} – клявся Господь і каятися не буде.

(Глас 3): Нині Діва родить Творця всіх,^{*} рай приносить вертеп, зоря показує Христа^{*} – сонце для тих, що в темряві.^{*} Мудреці, просвічені вірою, поклоняються з дарами;^{*} пастирі бачать чудо, ангели ж співають, промовляючи:^{*} Слава на висотах Богові!

Стих: Сказав Господь Владиці моєму:^{*} Засядь праворуч мене.

(Глас 3): Коли Господь Ісус народився в Вифлеємі юдейськім,^{*} то зі сходу прийшли мудреці^{*} і поклонилися Богові, що став людиною.^{*} Вони радісно відкрили свої скарби^{*} і принесли йому цінні дари:^{*} чисте золото, як цареві віків;^{*} ладан, як Богові всіх,^{*} і миро безсмертному, як триденному померлому.^{*} Тому, прийдіть усі народи і поклонімся Народженному, щоб спас душі наші.

Слава: I нині (Глас 4): У вертепі оселився ти, Христе Боже,^{*} ясла тебе прийняли, паствуши й царі тобі поклонилися.^{*} Тоді здійснилося сповіщення пророче,^{*} і ангельські сили здивувались,^{*} виспівуючи і промовляючи:^{*} Слава приходові твоєму, єдиний Чоловіколюбче!

Болгарський (Глас 5): Нині* відпускаєш слугу Твого, Владико,* за Твоїм словом у мири.* Бо побачили очі мої* спасіння Твоє* – що приготував Ти* перед всіма народами* – світло на просвіту поганам,* і славу люду Твого, Ізраїля

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас;* Господи, очисти гріхи наші;* Владико, прости беззаконня наші;* Святий, посіти і зціли немочі наші імені твого ради.

Господи, помилуй. (3x)

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові,* і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що єси на небесах,* нехай святиться ім'я твоє,* нехай прийде царство твоє,* нехай буде воля твоя, як на небі, так і на землі.* Хліб наш насущний дай нам сьогодні;* і прости нам провини наші,* як і ми прощаємо винуватцям нашим;* і не введи нас у спокусу,* але визволи нас від лукавого.

Іерей: Бо твоє є царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Коли святкуємо свято Різдва, тоді беремо наступний тропар:

Тропар (Глас 4): Різдво твоє, Христе Боже наш,* засяяло світові світлом розуміння.* У ньому ті, що зорям служили,* від зорі навчилися поклонятись тобі, Сонцю Правди,* і пізнавати тебе – Схід з висоти.* Господи – слава тобі!

(Див. мелодію на ст. 17)